

BERBANG

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KURDISTANÊ LI SWÊD

NAVEROK

Pîrsên cuwanên dinê..... 3
 Parlemantoya Ewrûpayê
 cuntaya faşist ricimand..... 4
 Parastkarên Natoyê ji cunta
 faşist ra gotin erê!..... 5
 Biji 1 Gulan..... - 6
 Bona biranina Mikayêlê
 Reşit..... 7
 Me Leyla Oasim ji bir
 nekiriye..... 9
 Pertokên hêja û giranbuha... 10
 Derwêş Ebdulle..... 11
 Serhildana Şêx Seid wê di
 dilê me da tim bijî..... 14
 Agahdari li ser civinên
 federasyonê..... 15
 Di şerê cihanê yê duwemin
 da mêrxaseki kurd..... 16
 Helbest..... 17
 Sawciyek kurd li ser
 kurda diaxîfe..... 18

Berpisyar
 A.BAWER

Pergala Rûpelan
 M.A.GILLY

Raxistina Nivisaran
 SELIM

Redaksiyon
 H.ARAS
 ROHAT
 F.REZAQ
 BIRINDAR
 M.A.GILLY

B E R B A N G
 Kurdisk tidskrift, utges av
 Kurdiska Riksforbundet. Ansv-
 arig utgivare och Redaktor:
 A. BAWER. Layout: A. M. Gilly.
 Sättning: SELIM

A D R E S S
 Kurdiska Riksforbundet,
 RISSNELEDEN 55,NB
 172 44 SUNDBYBERG/SWEDEN
 TEL:08/984553

Prenumeration: Medlemmar
 50 - kr/år Övriga 100 -kr/år
 Postgiro 64 38 80-8

Xwendevanên hêja,

Piştî kongra Federasyona Komelên Kurdistan Li Swêd ya 5'an, hejmara yekem ji xwendevana ra pêşkêş dikin. Vê hejmara hanê hinek derengi ket. Lê, dereng ketina vê hejmarê ji sedemên teknîkî û kurtayiya wexte. Ji ber ku kongre wê di meha Heziranê da car din çê bibe.

Em hêvidar in, ku wun li me negrin û alikariya xwe ji Berbangê ra nişan bînin. Jindariya her kovareki grêdayî alikariya xwendevan û niviskaraye.

BERBANG

B E R B A N G

Kovara Kurdi, Xwedî Fede-
 rasyona Komelên Kurdistanê
 Li Swêd.
 Buha: 5 Kron.
 Abona saleke: 50 Kron, 30 DM.

N A V N I Ş A N

Berbang, Rissneleden 55, NB
 172 44 SUNDBYBERG/SWEDEN
 Tel: 08/984553
 Postgiro: 64 38 80-8

Pîrsên Cuwanên Dinê

Wek ku tê zanin, sala 1985 an jî alî Yekitiya Miletan salacıwanan hate êlankirin. Lî çar aliyê dinê ewê pîrsên cuwanan bê şirovekîrîn, munaqêşekîrîn û eşkerêkîrîn. Û dî meha Tebaxê da jî, lî Yekitiya Sovyet lî Moskov wê şahiyek (festival) cuwanên dinê bê pêkanin.

Dî jiyana mirovda dema xortani ciheki girîng digre. Jî ber ku dewra xortani dewra tîgîhiştinê, zaninê û kemilandinê ye. Dema xortani berge lî pêşiya mirov fireh dîke û dî warê zanin fam û fîraset, sîn'et û ceribandîne da pêşketînek lez peyda dîke. Lê bî karana dewra xortani jî pîr girînge! Lewra, pêşketîna mirov ne tenê girêdayî cuwanîyê ye. Ew, girêdayî sistema cîvakiye, Eger jî bo tîgîhiştin, pêşketin, fêrbûn û saxiya mirov mecal û imkan hebe, pîrsên xortan bî hêsantir çare lê dibe. Lê wextê ev imkan tunebîn, jî bo xortan jin dibe wek şereş û dî nav xortan û civatê da dubendiyek peyda dibe. Jî ber vê yekê, mirov nîkare pîrsên xortan jî sistema cîvaki, maddî û çinayeti cûda bifîkire.

Îro dî welatên kapitalist da parastkarê kapitalizmê lî gor kar û armancên xwe, lî gor îdeolojiya xwe sistemek peyda dîke.

Sermayedar tucar jî bo pêşketîna karker, gundi, xebatkar, xortan û hwd. naxebite. Ew tîm jî gel xulamti û parastîna sistema xwe dîxwaze. Îdeolojiya wî mîjîyên kole, destên girêdayî û stuxwari dîparêze. Û berdevkên sermayedaran pîrsên xortan jî pîrsên çinayeti û cîvaki dîqetînî û dîxwazîna rûçîkeki dîm bîdîm vê pîrsê. Lê, jî bo çarelêkirîna pîrsên xortan jî tî fersend û olax çê nakî. Vê rewşê gelek cara xortan ber bî serhildanê va dîkşîne. Sermayedar serhildan û pêkoliya xortan jî meselên çinayeti, feqîrî û betaliyê cûda şirovedike û bala xortan jî meselên aborî, siyasi û cîvaki dîr dîxe.

Dî sistema kapitalist da tucar armanc ne mirove. Jî ber vê yekê, birçîbûn, feqîrî û betali gîjîyî herî mezîne. Îro lî welatê kapitalist bî milyonan betal û birçî hene. Jî van betal û birçîyan perçeyek girîng jî xortî. Û ev rewş dî nav xortan da serhildanên cûre-cûre dîde xuyakîrîn. Hînek jê dîkevî ber çerxa kapitalizmê û ber bî xerabîyê va dîmeşî û dîbî dilê meyxurî, eroin-efyon- esrarkêşî, qumarbazî, dîzî û berederî. Sermayedar jî rewşek weha dîxwaze. Lewra, ew baş dîzanîna ku jî mirovên

weha zîrar çê nabe. Lê, lî alî dîm gelek cara pîraniya xortan lî gel karker, gundi û xebatkaran cihe xwe digre. Û dîzanîna, ku azadiya wan, pêşketîna wan dîguhertîna sistemê da ye.

Welatên sosyalist numûneyeke jî bo çarelêkirîna pîrsên karker, gundi, xebatkar, xortan û hwd. Sosyalizm, ferqîya nava çîn û tebeqan radîke û pîrsên gel jî bîngehî safî dîke. Ew, dî her wari da fersend û mecal peyda dîke. Jî alî aborî, siyasi, cîwaki, çandî, zanî, xwendî û nivîsandî û renetîyê va jî her kesî ra fersendek wekhev dîkemîle. Xort jî, bî her hawê nisîbê xwe digre û dî warê îlm, edebiyat, sîn'et, spor û çandî da xurt dîbe Sosyalizm, jî bo rehetîya mirov dîxebite û jî bo hemû mirovên dinê dahatûyek baş peyda dîke. Û ew tîm aşîti û bîrati dîxwaze. Xortên xwe jî bî vê exlaqê terbiye dîke.

Dî Tîrkîyê da, jî despêka cumhûriyetê vîrda burjuvazî, jî bo dewlemediya xwe xebîtiye. Û jî bo xortan jî, îdeolojiyek nîjatperestî bî karaniye. Lê xortên Tîrkîyê û Kurdîstanê jî sala 1960'î vîrda ketîye nava pîrsên cîvaki û siyasi. Ew lî dîjî emperyalizmê faşîzmê û kolonyalizmê şer dîkî. Jî ber vê yekê jî,

burjuvazi bî taybeti jî xortan gelek acîz dibe û dijîmîniya wan dîke. Dî Tîrkiyê da wextê ku gel azadi daxwazê, demokrasî dixwaze û lî dijî kedxwariyê tê, burjuvazi dî nava van daxwaziyan û welatên sosyalîst da têkiliyek datine û bala gel bî ser taluka "komunizmê" û "kurdîdayetiye" dîkîşîne. Îro rejîma faşîst, goya jî bo pîrsên xortan seferber bûye!!

Bî sedan xort hatin kuştin, bî hezaran dî zindanan û êşkenceyanda ne. Rejîma faşîst çawa hemû gel jî mafê demokratîk bê par kir, wusa jî xortan jî vê mafê bê par hişt. Zanîngeh, dîbistan û hemû cîgehên xwendin

û ilim bûne hêlina kevnepereştiyê. Rejîma faşîst, mîrovên emîrber, destgîrêdayî, xulam û tipên robot dixwazê...

Sazûmana faşîst, bî vê zordari, nijatperesti û xwinmîjiya xwe wê dîkarîbe bîgîhîje armanca xwe? Dîrok şahîdî nake, ku bî darê zorê mîletek hatîbe tîrsan û tekoşîna wî hatîbe fetîsandin.

Heta ku birçîbûn, belengazî û zordari hebe; heta bî hezaran xort dî zindanan û êşkenceyanda bin; heta ku mafên demokratîk û siyasî dî bin kîlîte da be û bî milyonan betal hebî jî tî pîrsekî ra çare nayê ditî û ev rewş çîqa dom bîke, ewqas ewê pîrs zêdetîr û grantîr bîbe.

Û bê guman wê sazûmana faşîst bî serê xwedîyê xwe da hîlweşe.

Çarekîrîna pîrsên cuwanên me, gîrêdayî rîzgariya gelê me ye. Jî bo rakîrîna birçîbûn, belengazî, betalî; jî bo pêşketîna çandî, edebî, îlmî, sîn'etkarî û zanîstîya xortan, hevkarîya tekoşîna gelê me pêwîste. Lewra, heta welatê me dî bin nîrê kolonyalîstan da be, heta çanda me, zîmanê me û hebûna me dî bin qedexê û asimîlasyonê da be azadiya xortên me jî tune. Jî ber vê yekê, cîhê xortan lî bal gelê me ye. Rojên azad û serfîraz gîrêdayî vîya ye. Şîkandîna zîncîrên koledariyê û pêşveçûnê gîrêdayî vî tekoşînê ye.

PARLEMENTOYA EWRÛPAYÊ

CUNTAYA

FAŞÎST

RICIMAND !

Parlementoya Ewrûpayê dî 19'ê Nîsanê 1985 an dî lî Strasburg'ê cîvînek pêk ani. Rojeva cîvîne Tîrkiye bû. Wek ku tê zanî, Parlementoya Ewrûpayê jî welatên ku endamê AET'yê ne pêk tê. Dî cîvîne da zordariya cunta faşîst hate mahkûmkîrî û jî bo rûreşkîrîna cunta faşîst bîryarekî grîng hate qebûlkîrî. Lî gor vî bîyarê: Dî Tîrkiyê da heqê mîrovatî ketîye bin lîngan; lî ser sendîkayan, aşîtxwazan, ronakbîran, rojnamevanan û hwd. zordariyek gîran tê ajotî; êşkenceyên neditî berdewame. Aliyê gîringîya vê bîyarê ewbû ku cara yekem bîzîmanekî vekîrî zulm û teda ya ser gelê kurd hate ricîmandî. Jî bli vana, jî bo ku dî Tîrkiyê da zordariyên anti-demokratîk bê rakîrîna bala welatên ku endamê AET'ê ne hate kîşandî. Û jî bo ku enda-

mên AET'ê zor bîdî Tîrkiyê bîryar hate gîrtî.

Nûnerên Tîrkiyê jî bo ku pêşî lî van bîyaran bigîrî gelek xwêdan rêtî. Û dî rojname "Huriyêt"ê da lî dijî van bîyara wek se yê har qîçê xwe beş dîkîrî û weha dîgotî: "Parlementoya Ewrûpayê hat lîstîkê komûnîstan".

Jî berê va, hemû hukûmetên Tîrkiyê jî bo ku mesela gelê kurd bin doşek bîbe tî lîstîk nemaye ku cerîbandîne. Lê, wê armancên kolonyalîstan dî qîrîka van da bîmîne. Lewra, mesela gelê kurd êdî lî hemû dîne belav bûye. Û tî qewetek nîkarê pêşî lî tekoşîna gelê kurd bigîre. Ewê ev buyer hê gelek cara kolonyalîstan ne rehet bîke û xewnê wan bîrevîne.

PARASTKARÊN NATO'yê

ji cunta
faşist ra
gotin
erê!

Konseya Ewrûpayê dî navbeyna 22 û 26'ê Nisanê da li Strasburg'ê civiya. Rojeva civinê Tirkîyê û rewşa Tirkîyê bû. Civin bî munaqêşeki dijwar derbas bû. Nûnerên komunist û sosyalist dî axaftinên xwe da, li ser heqên mirovati; demoqrasi; qedexeyên ku li ser sendîqa û partiyên politik; teda ya ku li ser gelên Tirkîyê tê ajotin û bî taybeti ji, li ser rawşa gelê kurd sekînin û cunta faşist ricimandin. Lê nûnerên kevnepe-rest û parastkarê Nato'yê yên Muhafazakar, Liberal û Xîristîyan Demoqrat bî her hawê piştgiriya cunta faşist kirin û di Tirkîyê da hebûna demoqrasiyê parastin. Dî axaftinên xwe da weha gotin: "Ku Tirkîye ji Konseyê bê avêtin, wê Tirkîye ji Ewrûpayê dûr bikeve û evya ji NATO'yê ra xisarek mezîne." Nûnerên Muhafazakar, Liberal û Xîristîyan Demoqrat cardin dijminatîya xwe ya gelan û hevalbendîya zordar, faşist û xwinmijan aşkera kirin. Dî civina Konseya Ewrûpayê da menfeeta NATO'yê hate parastin û prensibên konseyên kete bin lîngan.

Civin bî piraniya dîngan endametîya Tirkîyê qebûl kir û ji bo qebûlkirina endametîya Tirkîyê gelek xwêdan hate rêtin. Dî civina konseya Ewrûpayê da berdevkê cunta faşist Şêx Kamûran Înan bû. Wek ku tê zanîn, Şêx Kamûran bî eslê xwe kurde û ji Bidlis'ê ye. Lê mîxabin, kurde weha xwefiroş û xayin ji hene û heta ev tekoşin

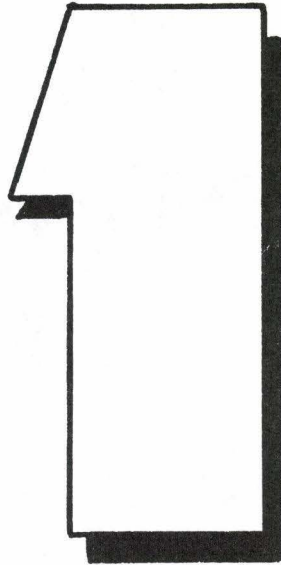
dom bike wê xayinên weha derên.

Nûnerên komên komunist û sosyalist gelek vekîri zordariya cuntayê rûreş vê biryarê protesto kirin. Nûnerên Avusturya'yê H.Hesele û Norveç'ê Liv A-sean, barbarîya ku ser gelê kurd tê ajotin mehkûm kirin, li dîji cuntayê û pêgirtiyên wan rawestîyan û di axaftinên xwe da weha gotin: "Tirkîyehêbûna 12 milyon gelê kurd ji qebûl nake. Mîrov çawa dikare bejê di Tirkîyê da demoqrasi heye!" Nûnerê Partiya Karkerê Îngilîz P.Hardy ji: "Qebûlkirina endametîya Tirkîyê şaşitîyek mezîne û bî vê hawê prensibê konseya Ewrûpayê dikeve bin lîngan" got, û rexneyek hîşk li konseyê girt.

Heyetek ji çepên Tirkîyê û Kurdîstana Tirkîyê çûn Strasburg'ê û bî nûnerên Konseyê ra dan û satandin çêkirin. Li ser rewşa Tirkîyê û Kurdîstanê raporek bî zîmanê îngilîzi hate belavkirin. Dî 23'ê Nisanê da li ber derê Konseyê xwepêşandaneke hate pêkanîn û li ber tabût û sedarê nobetek temsîli hate girtin.

Bî kurtayi, civin li gor daxwaza NATO'yê pêk hat. Konseya Ewrûpayê ji bo xatirê NATO'yê û pêgirtiyên wi, prensibên xwe da bin lîngan. Qebûlkirina nûnerên Tirkîyê rûmeta Konseyê dî dîne da wînda kir, emrê cunta faşist dirêj kir û ji barbarîya cuntayê ra çavê xwe girt.

biji

GULAN

1 Gulan cejna karkeran ya navnetewi ye. Cejna piştigiri, yekiti û tekoşinê ye. 1 Gulan dî tekoşina çina karkerên dinê de cihêki gring digire. Tevgera çina karkeran lî dinê, rasti dawîya sedsala 18 an tê. Tevgera karkeran cara pêşin lî İngiltere wek: "Dî warê politik de demokratîk kirina mafê hîlbijartî" derket meydanê. Ev proleterya dî sala 1848 an de lî gelemperiya Awrûpa roleke mezin list.

Dî sala 1871 an de lî Fransa yê tevgera proleterya geleki bî pêş ket û gîha bergeha standîna dewletê. Cara pêşin lî Fransa yê dewleteke proleter ava bû. Lê ev biserketin jî ber kêmbûna dinamizma hundurî û nehûnana proleterya felîşî û cardîna dewlet kete destê burjûvazî.

Lî Amerika, çina karkeran dî 1 Gulan 1886 an de lî bajarê Chicago jî bo 8 seet kar û hin mafên demokratîk yêna dî. Lî berxwedanek lî dar xistin. Ev lî berxwedan her ku, çû firetir bû û bajarên "Newyork, Dhicedephia, Loîsville, Saint Loîs, Milwanhe û Baltimore" xist bin bandora (tesir) xwe. Burjûvazî, Jî vi tevgera çina karkeran vecîniqî û bî her awayî êriş bîr ser

karkeran. Burjûvazî gelek jî karkeran girtin û ew xistin bin darê lîdanan. 4 nûnerên karkeran jî bî dardakîrîn.

Kongra karkerên sosyalist yê enternasyonal, dî sala 1889 an de civiya û roja 1 ê Gulanê wek roja çina karkeran ya navnetewî diyar kir. 1. Gulan jî wê rojê û bî vir de, her sal jî alî karkerên dinê de tê pîroz kirin.

Lî Rûsya yê tevgera karkeran geleki bî pêş ketî bû. Paşê sala 1917 an de şoreşek proleter lî dar xistin. Ev şoreş dî tevgera çina karkeran de bergehek herî bilînd e.

Şoreşa 1917 an, dûrişma "Karkerên hemû welatan yek bin" fireh kir û kir "Karkerên hemû welatan û gelên bîndest yekbin". Bî vê navê 1 Gulan ne tenê jî alî karkerên dinê her wusa jî alî gelên bîndest de jî tê pîroz kirin.

Çina karkerên Kurdistanê jî, biserketîna çina karkerên dinê parçek jî tekoşina xwe ditiye, ew pîroz kirîye û dî vê rîyê de xwe geleki êşandiye.

Lî Kurdistanê, çina karkeran dawîya sedsala 19 an çêbûye. Lê belê hebûna koledariyê, dî

pêşiya pêşdeçûna çina karkeran de bû asteng, rêneda ku tevgera karkerên Kurdistanê ber û pêş biçê. Dî navbera salên şerê cihanê yê yekemin de pîraniya xebatkarên kurd, dî meydanên şer de telef bûn, lî Kurdistanê nehiştin ku, hacetên çandîniyê berûpêş biçin. Hebûna koledariyê, dî ber tekoşina karkerên Kurdistanê de astêngeke mezin. Piştî parvekîna Lozan ê 1923 an, diktatoriya Kemalîst ya burjûvazî, bî xwinê kete Kurdistanê lî hember her daxwazek demokratîk, bî zor û xwinê hat rawestandî. Zagonên nemîrovîti jî bo netewa kurt hatî derxwistin. Lê lî hember her tade û astengan, burjûvazî nikarî bû tekoşina çina karkeran rawestîne. Dî sala 1927 an de karkerên rîya hesin lî Nîsêbinê dev jî kar berdîna û mafên xwe yêna demokratîk xwestin.

Çina karkerên Kurdistanê bî pîrani piştî Şerê Duwemin yê Cihanê, bû xwediyê imkanên pêşketîne. Lê tekoşina çina karkeran piştî salên 1950-1960 î bergehên nû bî dest xistin.

Rewşa karkerên Kurdistanê geleki dijwar e. Jî ber tunebûna kar û bîhayîya jîyanê, pergala karkeran pîr dijwar e. Jî ber vê

rewşa dijwar, bî hezaran karkerên kurd, dev ji welatê xwe berdane û derketine welatên Ewrûpi û welatên dîn. Ji bo debora xwe, li van welatan bûne mihajir û bî rojmizeke (yewmiye) erzan keda xwe difroşin. Îro li welatê Tirkî, li bajarên wek İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gelek karkerên kurd di rewşeke dijwar de dixebitin. Yê ku di bar û karê giran de bî rojmizeke erzan dixebitin bî pirani Kurd' in. Ji bo ku, birçî nemînin û debora xwe bînin, xwe didin ber her karê dijwar û di bin vê rewşa nemirovtî de tînin perçiqandin.

Me isal yek gulaneke dîn li paş xwe hişt. Li welatê me dijmin û koledar nahêlin em bî serbestî cejna Yekê Gulanê piroz bînin. Cejna Yekê Gulanê hatiye qedexe kirin da ku karkerên kurd bî doza xwe nehîsin û wê ji bir bînin. Divê cejna karkerên dînê û gelên bîndest de ku, em piroz dîkin, dijmin û koledar weke her car û ji berê bêhtir êrişî ser doza netewa kurd dîkin, bî hezaran gelê me dîkujin û li hember her daxwaza mirovtî bî xwinê bersiv didin me. Bî vê sitemkariya xwe, eşkere dî-

kin ku ew neyarên karker û gelên bîndest in, neyarên mirovtiyê ne û ne mirov in.

Lê karkerên kurd yê ku, ji welatê xwe der ketine, vê cejna firaz (mukkaddes) ref bî ref piroz dîkin û hebûna xwe diyar, dîkin, li doza xwe bî xwedi derdikevin. Bî hezaran karker destên xwe didin hev, li hember emperyalizmê û koledariyê dengê xwe dîkin yek û bî yek îlmî dîqirin û dîbêjin:
Bijî 1 Gulan Cejna Karker û Xebatkarên!

BONA BİRANINA

MIKAYÊLÊ REŞÎT

Gava em helbesteke baş dîxwînin, carna nîzanî ji xweyê wê helbestê saxe, yan mîriye. Eger ew şîerê başe, em jê lezetê distînin û razibûna xwe didîne helbestvan. Em wi helbestvani qe nas jî nekînin, ew helbestvan hebe jî, tunebe jî, şîera wi heye û wê şîerê haqasi bijî, çiqasi, ku ew baş hatiye nîvisarê. Bî serî wê şîerê em wi qîmet dîkin. Û gava em pê dîhesin, ku hel-

bestvan saxe, şa dîbînin, jî ber ku xweyê wan xeta wê disa şîerên baş bînvise, lê eger helbestvan idi tune, her kes me hindava xweda ber xwe dîkeve, ku ser şîerên wi idi yê teze wê zêde nebînin.

Lê gava tu bî xwe wi helbestvani nas dîki û zani ew xet çawa xulqîne, ku ewi çiqas xebat kirîye bona gel û pêşdaçûyîna lîteratûrayê, miroveki çiqas

maqûl, înternasionalist û şirhelal bûye, bona mırına wi dubare ber xwe dikevi. Dîbêjn, ku berê ewlin mırov bona mırovê xwe ber xwe dikeve, weki gıva xelqê xerib haqasi ber xwe nakeve, weki "xwin nabe av". Lê na, kê çı dıxwaze bıra bêje, bona mırına Mikayêlê Reşid ev gotna pêşiya ji bêçare û bêtaqete. Wextê xêra wi didan, cimeta kurda got: "Serxweşi cimeta wi dikeve..."

Belê, ser şîrêd Mikayêlê Reşid idi yêd nûh wê zêde nebın. Lê çı ku ewi pey xwe hiştiye, ew ji bese, ku meri herro bixûne û jê têr nebe. Meri dıkare ev herdu xetê wi bixûne û weki dirêj ser bifikire û jê têr nebe:

Milet kulilkêd reng-rengine,
Her Miletêk bina xwe tine.

Lê çıqas û çıqas xetêd wiye haye ji hevdu çêtir hene, û çawa, ku em demeke dirêj dıkarın

bona wê şîrê şabın, ew ji we-deki dirêj ser wan xeta şa bûye û bawerım, ku ser wan xetana pır serê xwe êşandiye, hetani ew xulıqine.

Belê serxweşi cimeta wê dikeve, çımki, ew lawê cimeta xweyi şirhelal bû û hetani kutasiya jiyana xwe ji bona gel xebiti. Ew ji nexweşiya dılık çû. Lê ew mırov ji dılık dıçe, bın singê kijanida dılık heye, Dılıkê wi zûda nexweş bû û ewi zanıbû, ku eger iro bona gel hineki kêm bixebite, dibe hineki dirêj bijî. zanıbû, ku filan xebat dıkare nava sehetekêda bike, lê nava sê sehetada dıkır, zanıbû, ku kesekê bona wê yekê wira tıştek nebêje, lê ew usa hatıbû terbiyetkırınê, zanıbû, ku dibe tıştek pêra negihine, ji vê dinê here û deqa kutasiya xwe ji xwera bêje... "Çıma ez filan rojê du sehetê kêm xebitim?"

Ewi dıfırand, çımki nıkarıbû neefranda. Bı zımanêd kurdi, rûsi û ermeni dınvısi û bı wan zımana gelek berevokêd şîera bı pırtükêd cihê-cihê lı Yêrêvanê, Moskow derketın. Hêsaye meri bêje: "pırtükêd wi lı Moskow derketınê". Derketın û nava çend rojada hatne fırotanê. Dêmek, bı seri şîrê wi gelek cimeta nasiya xwe dane şureta nıvıskarê kurdê Sovyêt û dewlemendtiya erf-edet, xeyset, deb û zargotına gelê me, ku nava gelek şîrêd wida bı hostati hatıbûne nıtırandınê. Lê çıqas şîrêd wi kovarêd soviyêtistanê û Komera Ermenistanê, kovar û rojnamêd kurdiye welatêd derekeda hatne çapkırınê.

Hiç cara bı destaninên xweva babax ne dıbû, lê mına zara şa dıbû. Şa dıbû, ku gotıneke kurmanıci yê xalıs dıbihist. Usa qewimibû, ku gava teze destpê kırırbû şîer dınvısin, kurmanıci rınd nızanıbû, lê haqasi xwe êşand, ku rêdaktori (berpırsyari) şîrêd helbestvanêd meyi bı nav û deng dıkırin. Dıxwest ji her kesi hini şorêd kurdi yê wı ra ne eyan bıbe, ji gundiya, roşınbıra, lo hela ji zara ji dıxwest baş hini zımanê kurdi bıbe. Ecêbeke mezın nine, ku yek rınd kurmanıci zane, lê ew yek ecêbe, ku tu hinbi û bıbi helbestvaneki wê cimetêyi e'yan.

Gava em çed hevalan va lı bajarê Moskow bona pırsekê rasti helbestvanê rûsayi eyan A.Dêmentêv hatın û ew pê hesiya, ku em kurdı, aha got: "Hün Mikayêlê Reşid nasdıkın? Ew hevaleki mını heri ezize, me tevayı institûta Moskavoêye lıtêrâtûraêye ser navê M.Gorki' da xwendıye. Ew serekê qursa me bû, nav meda yê heri zên û zêrek ew bû. Aliyê mında wi sılavkı".

Ewi cimeta xwe hız dıkır:

Hezar dıjın, hezar neyar,
Çawa gurê birçi û har,
Dızêrandın cimeta mın,
Jêra danın kul û mırın.

Ewi Oktyabrê hız dıkır.

Disa usa bı zemana,
Cimeta mınê bextreş bıma
Herke nebûya Oktyabra geş,
Ku rê vekır boy emrê xweş.

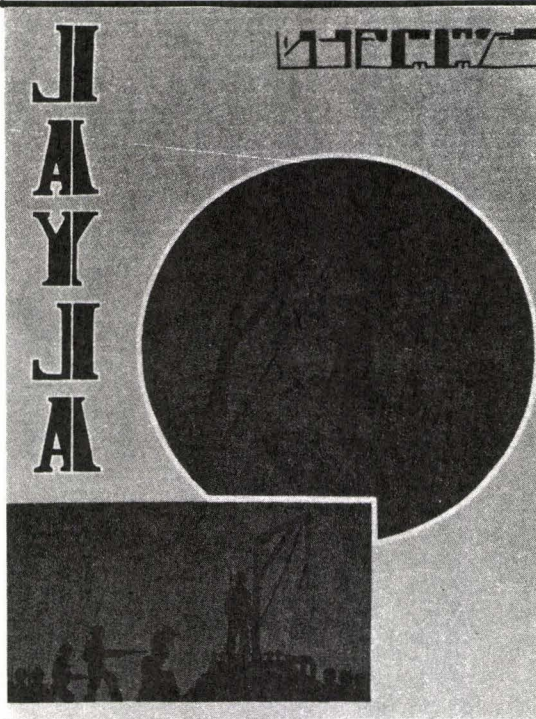
Çıqas şa dıbû ku yek mala wê dıqesıdı. Carna mın jêra dıgot: "Ez herım, xebata te geleke, te şerpeze nekım". Dıgot: "Kuro, lê ev xeberdana me ne xebate? Tu hati, nanê me bıxwe ku kêfa mın bê, weki ez baş bınvısim". U gava ji mala wi dıçım, têlêfon dıkır, dıgot: "Ew xebera kurmanıciye te got, xebereke geleki başe, lê ezê hinekê mayın jê pırskım..."

Mikayêlê Reşit baharê, meha Adarê, çend roj beri cejna Newrozê çû ser heqiya xwe. Wê mehê, ku jıyan, tebiyet ji xewa gorê hışyar dıbın, dar kulilk dıdın, kulilk dıbışkıvı. Vê baharê ew kulilk wê ser gora wi ji şınbın û bınoxsa wan wê bıghıje dılıkê wê, ku nava temamiya jıyana xweda bona cimetê xebiti û sekini.

Ez hatime dınê, ezê rokê herım,
Ez hatime, weki şabım û we şakım.

Belê, tu şa bûyi, te me şa kır.
Tê hela gelek wext me û sılsıleta şaki, lê sed heyf û sed korani,
ku tê mera tevayı şa nebi.

Têmurê Xelil Mûradov
21'ê Adarê 1985

Me Leyla QASIM jı bir nekiriye

LEYLA ŞEHİD

Diroka Kurdisatnê gelek cara qehremaniyên bê hempa ditiye. Jı van qehremaniyan ne tenê mêrên kurdistanê par distinin, wusa ji jinên kurd xwedi pareki hêjane. Çawa, ku do û iro dı tevgerên neteweyi da lı Vietnamê, Angolayê, Qemboçayê, Gineyê, Cezayirê, Filistinê, Nikaragûayê û hwd. jin dı sengeran da, dı cepheyen da parçeki şoreşê bûn; dı hêmû serhildanên Kurdistanê da ji, keç û jinên kurd wek şêran dı gel bav û birayên xwe û zılamên xwe gelek nımûneyên qehremaniyê nişan dane û iro ji nişan didim. Lewra, gelê kurd evindarê azadiyê û welatê xwe ye. Ew, bı mêr û jinên xwe va tıcar lı ber dijmin seri dananine û ji dijmin lavayiya nekırine. Û ew, ji xwe ra ji azadiyê bı rûmettir tıştek nedine.

Jı şêrên keçên kurd yek ji Leyla Qasım'e. Leyla Qasım hê dı zarûtiya xwe da bir û baweriyaya welatparezi nas kır û bû şervaneki azadiyê. Dı dema xwendevaniya xwe da dest bı kar û xebatên siyasi kırıbû û wextê, ku dı zaningeha (Universite) Bexda'yê da dıxwend ji, bı çalaki ya xwe bûbû kelemê çavê dijmin. Leyla, dı vê demê da ha-

te gırtın û car dın ronahiyê nedıt! Pışti gırtına Leyla, dijmin serê ewıl bı dek û dolava xwest, ku wê ji tekoşinê bıdın veğerandın. Jı bo seri pêlkırına Leyla gelek rê hatın cedıbandın. Lê, kolonyalist bı tı hawê negıhiştın armancên xwe û xuşka me Leyla ji baweriyaya wê ne hat veğerandın. Ew ji gelê xwe û doza xwe ra xıyanetê nekır. Tevi ku gelek cuwan bû ji, berxwedanek bê hempa nişan da û bı eniyek vekırı, bı baweriyek xurt çû mırınê. Û ew ji bo gel û jinên kurd bû ala berxwedanê û şervaniyê.

Leyla Qasım dı 13 Gulan sala 1974 an da bı destê Baas'a xwinmıj hate sêdarvekirın. Lê, dı dilê me da Leyla nemırıye û wê tım bıji. Ew dı hemû beşên Kurdistanê da bûye nımûneyek berxwedanê. İro ji, lı hemû beşên Kurdistanê bı hezaran keç û jin ala destê Leyla bılınd dıkın û ji bo rızgariya welatê xwe şer dıkın, bê westan xebat dıkın. Bılam xuşka Leyla û bı hezaran şehidên me dı tırbên xwe da bê xem razên. Gelê kurd xwına şehidan lı erdê nahêle û wê tım şehidên xwe bı bir bine. Wê navê şehidan, dı diroka Kurdistanê da ciheki bı rûmet bıgre!

Şêr şêre, mêre yan jine
Nişan bı dest, Leyla mine
Polaye dil wek asıne

Leyla kiye?
Leyla jine
Leyla mine
Leyla mine...

Leyla mine, Leyla welêt
Wê dil lı mın kır ar û pêt
Mızgin lı Kurd roja me têt
Dijmin ji tırsan maye şet

Leyla çıye?
Leyla jine
Leyla mine
Leyla mine..

Leyla delal û pır çeleng
Leyla cıwan û şox û şeng
Xwe daye kuştın wek pılang
Şêre lı nav kurd daye deng

Leyla kiye?
Leyla jine
Leyla mine
Leyla mine...

Bı wê lı kurd ron bûye şev
Jın bûne wek Leyla me tev
İdi nema hêjaye rev
Ey kurd de destan bıdne hev!

Leyla kiye?
Leyla jine
Leyla mine
Leyla mine...

PERTOKÊN HÊJA

Û

GIRANBIHA

12-IV-1985
Qanatê Kurdo
Lêningrad

Dı jiyana mın zanyarida çar caran zanyareki kurdên Kurdîstana parevekî ez şa û kêfxweş kırım. Ew zanyar zanyarê Kurdîstana Turkiyê bû. Ez bı xwe ji jı wi welatime, hergav mêla mın lı ser hal, hewal û rewşa Kurdên Turkiyê bûm.

Mın gotarên rojname, kovaran, kitêb û pertokên rêbaran dıxwendın, dıxwest pê bihesım, gelo çawane hal hewalê kurdên her çar parên Kurdîstanê. Lı paşi şerê dınyayê duwemin deng basê kurdîstana Turkiyê ji mera hatıbû girtinê, em haj pê nin bûn, me nızan bû kurd lı welatê xweda hene, dıjin, çı dıkın, çıqasın, zımanê xwe dızanın, kultura xwe xwedi kırine, yan ji bı destê zorê xwerû û serxwebûna netewetıya xwe wunda kırım. Goveka koneperestên tırkan Kurdîstan kırıbûne hebsxane, komandosên xwe lı welatên Kurdîstanêda cıkırıbûn, rê girtbûn ne dıhişt merıvên welatên

wê ser hevda herın, bên, hev bıbının, arikari hev bıkın. Wana usan ji ne dıhişt rêbar, rojnamevanên Evropayê lı Kurdîstanê bıgerın, melumetıyan lı ser wê bınvısın, elam bıkın. Propaganda faşistên tırkan bı vır û derewan xelq dıdane inekırınê, ku kurd lı Turkiyê tunene, ku xelqên Anadolıyên gışk tırkın. ku pıraniya xelqê wêderê tırkên serê çıyane. Rojnamevan, kovarnıvısên Evropayê, xasıma yê welatê Sovetê, ew vır û derewa bawar dıkırın û gelek caran ew dıwekılândın, em-zanyar û ulmdar ji dıxalafın, me nızanbû gelo bı rasti kurd dı Turkiyêda ne mane, gışkan zımanê xwe ji bir kırine, bûne tırk. Gelek caran em dilêş û xemgın dıbûn, me haj bayê dınê nibû em haj rewşa bırên xwe kurd lı Kurdîstana Tırkıye nin bûn. Dilêşi, xemgını û tefekûrıya mın lı ser rewşa kurdên Kurdîstana Turkiyê lı axırıya salên 1969 - 1970 da

xılas bûn. Berê pêşın lı nav van salanda cara pêşın xemên dilê mın belav bûn, çaxê hevaleki kurd ji Evropayê ji mınra Mem û Zina Ahmedê Xani û pertoka Alıfbayê kurdi ji mınra şandın. Ez pê hesıyam, ku ev herdu nıvısar lı nav ağır û alavêda hatınê çapkırınê, ku çapkerê wan Mehemed Emin Bozarslane, hıngê Mın nızanbû, ew kıye, çı mertıye, lê çaxê çavê mın bı van herdu kıtêban ketın, ez pê hesıyam, ku çapkerê wan mêreki çêye, bêtırsı û be-xofi kırıye, xwe daye ber gırtınê, lêdane û zêrandıne, bo xatırê vejınandına Mem û Zina Ahmedê xani nemırı û bo ronak kırına netevyê kurd lı Turkiyêda ewi xwe canfıda kırıye. Herdu kıtêbên wi ez bê hed şa û kêfxweş kırım, ez pê hesıyam, ku lı Kurdîstana Tırkıyêda kurd mına berê hene, dıjin, dıxebıtın û şer dıkın bo xwexwetı û serxwebûna xwe, ku

RAPORA KOMÎTA KARKER JI BO KONGRA ÎSTÎSNAÎ

Gelî mîvan û guhdarên ezîz,
nûnerên hêja!

Hûn hemû bî xêr û xweşî hatine u ez li ser navê Federasyona Komelên Kurdistan li Swêd we hemuya bi girami silav dikim

Hevalno! Piştî Kongra me ya 5'an, li vir em dîsa civiyane û kongrak din çê dikin; Kongrak îstîsnaî. U wek hûn jî dizanin biryara vê konrê jî di kongra 5'an de hatî bû girtin.

Hevalno! berî ku rapora kar û bar pêşkêşî we bikim, dixwazim bi kurtayî be jî, li ser rewşa cihanê û ya Kurdistanê bisekinim.

Di dîrokê de, cihan tu carî wek îro nêzî tahlûkak mezin ne bûye. Ev tahlûke jî, jî Emerîka Yekbûyî û jî sistema împeryalist tê. Împeryalistên Emerîka dixwazin ku di rîya çekdariyê de serdestiyê têxin destên xwe û bî vê rîyê pêrgiyê li pêşdeçûyîna dîrokê bigrin. Loma jî her roj mesrefên çekdariya xwe zêde dikin û her çekdariya xwe xurttir dikin. Emerîka Yekbûyî dixwaze ku serdestiya xwe ya çekdariyê ne bes li ruyê pêk bîne, ew her wisa dixwaze ku vî serdestiyê bigigîne asîmanan jî. Yanî Emerîka xebat û hazîriya şereki li asîmanan, şerrê siteyrikan, dike U cardin wek hûn jî dizanin, îro hêzên kevneperest, karîna Reagen bi hawakî êşkerekala mumkunîya şerrekî nukleer yê herêmê dike. Bê guman tiştetekî wisa wê dawîya insanetyê be, tu kesê ku di vî şerî de qe-

zenc bike tuneye.

Emerîka Yekbûyî, jî alîkî de çekdariya xwe bî vî rengî xurt dike, lê jî aliyê din de jî di hemû warî de êrişî dibe ser sistema sosyalist û hemû hêzên pêşverû û aştxwaz.

Îro li cihanê vatîniya herî mezin eve ku, divê mirov li dijî êriş û çekdariya Emerîka û hêzên kevneperest derkevin, Piştî girî û alîkariya hêzên pêşverû û aştxwaz bikin û aştyê bî xurtî biparêzin.

Hevalno! gelê me li her çar beşên Kurdistanê jî di bin zulm û zorek hov û nedîtî de diji. Bi taybetî li Kurdistanê Tirkîyê, Iran û Iraqê rewşa gelê me gelek xirab e. Li Kurdistanê Tirkîyê ev nêzî pênc salaye ku gelê me di bin dîktatoriyêk faşîst de diji vê dîktatoriya faşîst hetanî îro gelek zirarên mezin da gelê Kurd û Tirk, bi hezaran kesên pêşverû û welatparêz avêt binên zindanan û bî sedan jî kes kişand ser darên sêpiyê û çol û çepalan gullebaran kir. Hemû maf u azadiyên demokratîk jî navê rakir û di dewsa wande faşîzm bi ci kir. Generalên faşîst, Tirkîyê û Kurdistanê kirine wek qîşleyek leşkerî û dixwazin ku gelê Tirk û Kurd jî wek leşkeran îdare bikin. Vê dîktatoriyê, ne bes di warê siyasî û demokratîk de jîyan li gelên me na kirîye zindan, wan her wisa di warê aborî de jî jîyan li gelên me na kirîye zindan. Mîrov dikare bêje ku îro li Tirkîyê û li Kurdistanê feqîrî, bêkarî bûye perçak jî jîyana rojê û xelak bî dizî dest pêkirîye.

Bê guman zulm û zora cûntayê, kirinên cûntayê ne van mînekên ku me li jor dan tenê ne. Carê berî her tîştî, hebûna

vê dîktatoriya xwînêj di Rojhilata Navîn de jî bona hemû gelên herêmê û hêzên pêşverû tahlûkak mezin e. U hetanî ku ev cûnta li ser hukum be wê ev tahlûke her berdewam be. Erîşên beşên Kurdistanê yê din jî vê yekê re minak in.

Li Kurdistanê Iran û Iraqê rewşa gelê me jî ya Kurdistanê Tirkîyê pîrî ne baştir e. Li van her dû perçên Kurdistanê jî gelê me her roj tê kuştin û gund û bajarên Kurdistanê bombardûman dibin. li van her du perçan jî gelê me jî hemû azadî û mafên demokratîk û netewî bê pare.

Ev nêzî pênc sala ye ku di nabêna Iran û Iraqê de şerrekî li dijî menfeetên her dû gelan û ne heq dom dike. Di vî şerî de bê guman gelên her du alîyan jî zirarên gelek mezin dîtin. Lê zîrara ku gelê Kurd diyê, ger jî ya wan ne zêdetir be ne kêmtir e. Kurdistan di nav van 5 salên borî de, him jî bo rejîma Iran ya kevneperest û him jî ji bo Seddamê dîktator û xwefiroş bû çada şerê wan. Her du dîktatoran jî jî alî xwe de Kurdistan bombarduman kirin û belê me duştin û xwîna wan herikandin. Ev kuştin, ev hovîtî îro jî bî nabên hîn dok dike Mîrov dikare bêje ku rewşa gelê me berî şer cardin xerab bû, lê di şer de hîn jî xerabtir bû.

Li Kurdistanê sîrî rewşa gelê me, îro ne bî vî rengî be jî, lê cardin jî hemû mafên demokratîk û insanî bî par e.

Em zêde dirêj nekin, li her çar perçên Kurdistanê jî halê gelê me gelek xerab e. Divê ev rewş bî guherandin.

Nuha jî em werin ser rewşa Federasyonê. Wek hûn jî diza-

* Me di 28'ê Adarê de bi berpîrsiyarê ABF (Stockhoms-dîstrîkt) Martin Koff û berpîrsiyareke SIV re civinek ji bo hazir kirina kursêk ji bo komelên endam çê kir. Armanca kursê ev bû ku wê di vê kursê de hin agahdarîyên esasi ku komele çawa tên idarekirin bê dayin. Ev daxwaza me di ci de hat diyin û biyar hat dayin. ku dema em bixwazin ewê ev kurs bê hazir kirin. Wê ji her komelê du kes karibin di kursê de beşdar bin û ji bona du rojan alikariya maddi ji bigrin. Me Komîta Karger biryar da ku vê kursê piştî Ilonê çêkin.

* Ji Komîta Karger du heval di 20 û 21 ê Adarê de çûn ketin civina Sturrereferensgrupp.

* Me di 1 û 2'ê Nîsanê de tîna Federasyonê kişand. Ev tiştana, (kitêb û Berbang) ji ber ku ciyê Federasyonê tune bû, me bir li mala hevaleki endamê Komîta Karger dani Cardin wek hûn dizanin çapxana Federasyonê ji hebû. û ev çapxane ji wek tiştên din di xaniyê berê (Tunnelgatan.14) de bû. Ev em mecbûr bûn ku çapxanê ji wir derxin, yan bifroşin, yan ji li derekê bi cî bikin. ciyekî Federasyonê tune bû, ku me lê daniya. Di dawiyê de me biryar girt ku bifroşin. Me hemû komelên endam agahdar kirin, ku em çapxanê difroşin. Ji nav komelên endam yek, komela Nacka got em dikirin û me ji firot wan. Dema me firot çapxane ne dixebiti.

* Me muracaatên ji bo Berbangê û ji bo alikariya xebatê kirin. Muracaatên me na hinek bi derengî ketin, lê em dikarin

bêjin ku ev cara yekem bû wisa bê kêmasî dibû. Ango me hemû daxwaziyên SIV bi cih anî. Sebebên derengcîstina me ji ew bû. Ev ji bû sebebê derengiyê.

* Me di 28'ê Nîsanê de bi Komîta jinan re civinek çê kir. Di vê civinê de ji 5 komelan nûner û hin kesên serbixwe hebûn. Armanca me bi vê civinê ev bû ku, komelek demokratîk û li ser bîngehekî fireh ava bikin. Piştî vê civinê me bi komîta jinan re tû civinê din çê nekir. Lê me informasyon girt ku, biryar girtine ku komelek jinan ava bikin. Ev Komîte nuha hazirîya avakirina komelê dike. Du komelên endamên Federasyonê xwe ji vê xebatê paşde kişandin.

* Wek tî zanin di orta meha Nîsanê de li kampa Sundsvall girevek birçibûnê hate çê kirin. li ser vî girewî çend caran bi berpîrsiyarên kampê re û kesên ketî bûn girewê re em peyivîn û me piştgirîya hin daxwazînan wan kir. Cardin li ser vê bûyerê me di 24'ê Nîsanê de presmedelander ji da rojnaman. Ev presmedelander me di rojnaman de çap bû.

* Em ji bona ciyekî mezintir û baştir xebitîn û hin ji dixebitîn. Ji bo vê yekê em çend caran bi ABF re peyivîn. Li ser vê yekê di 10'ê vê mîhê de ABF civineke bi hin komelan ve çê dike, emê ji divê civinê de beşdar bibin.

* Em di 1'ê Gulanê de bi hawakî girseyî beşdar bûn. Di vê meşa 1'ê Gulanê de bê 3 komelan, hemû komelên din û gelek kesên serbixwe di bin bandrola Federasyonê de cî girtin û meşîyan.

* Me û du kes ji kampê Sundsvall di 23'ê Gulanê de civinek bi nûnerên Anîta Gradîn re li ser rewşa kampan çê kir. Di vê civinê de Federasyon li ser du tiştî sekinî, yek, rewşa kampa, dudu sebebên grevên birçibûnê. Ne başiya kampan qebûl kirin, lê gotin ev ne karê me ye mesela zû bersiv dayine, yan qebûl kirina iltîca siyasa, gotin, ger di grevande insan ji bîmre em cardin dev ji qanûnên xwe bernadin. û ev yek ne bes ji bo Kurdane, ji bo hemû kesî wisa ye.

* Me destûra Federasyonê ji nû ve nivîsand li komelan bela kir.

* Me heta iro wek sekreteriya heftê careke û hemû endamên Komîta Karger ji ji du hefta carek civin çê kirîye

* Me divê her meh hêjmarek Berbang derxista, lê me heta nuha bes su hêjmar derxist.

Gelî nûneran! xebata me kirîye bi kurtayî ev e Dil dixwest ku me hin bê tîr tişt bikra û ev ji bî kadroyên jêhatî dibê Em hêvî dikin ku wê ev kongra me ya îstîsnai karibe van kadroyên baş hîlbijêre û divê hîlbijêre ji. Ji ber ku iro hewcedariya gelê me ji piştgiriyê re ji alikariyê re heye. Divê em Federasyona Komelên Kurdistan li Swêd li gel hin vatinyên xwe yê Swêd, karibin vê alikariyê ji bona gelê xwe ji komunîstan bigre hetanî dêran (kîlîse) bigrin. Ev kar ji bî Federasyonêk bi hêz dikare bi serkeve.

Bijî Federasyona Komelên Kurdistan li Swêd.

nin ev 5 sale ku Federasyona Komelên Kurdistan li Swêd hatiye ava kirin. Avakirina Federasyonê li Swêd, ji bo Kurdan qezenceke, qadeke demokratik e ku hatiye bi dest xistin. Divê em, hemû Kurdên pêşverû û welatparêz vê qadê, vê mewzîya demokratik xurt bikin, fi-rehî bikin û bi hemû hiza xwe bi parêzin, lê xwedî derkevin.

Iro li Swêd ji bo kesên biyanî gelek imkan û mafên demokratik heye. Lê ji bona sitendina van imkan û mafên demokratik ji xebat divê, hêz divê û ber her tîştî ji rêxistin divê. Dema ku em nexebitin û em ne bi hêz bin, bê guman ji van imkanan yekî ji em ê nikaribin jê fêde bibin û ji xwe tu bigre hema hema tu fêdeyê nabînin ji.

Gelî mivan û nûnerên eziz!
Me li jor got ku, ev nêzî 5 salaye ku Federasyona me ava bûye. Bê guman avakirina Federasyonê ne tiştê kêfî bû, ji rêxistinek wisa re hewcedarî hebû, daxwazek wisa hebû û loma ji ev federasyon hat avakirin. Di dema avakirina Federasyonê de hin gelş derketin ortê Ew gelşên wê rojê kê m yan ji zêde iro ji hin doz dikin. U wek tê zanin di kongra 5'an de bi rojan li ser van gelşan hate axaftin. Lê bê ku ji binde bê ne hêl kirin. Loma ji birjara vê kongra istisnâ hate girtin. Lê em hêvî dikin ku emê bikaribin di vê kongrê de hin gelşên xwe na hel bikin. û ya din ji, ew problemên ku ne yê Federasyonê ne, neyin vêderê û cardin bi rojan li ser munaqêşe nekin. Em hêvî dikin ku munaqêşên me li ser kar û bar be, li ser kêmasî û çewtyên me be û ji bo Federasyonê hin xurttir be

Nuha em werin ser xebata me ya heta iro.

Kongra me ya 5'an di dawîya meha çileyê paşin de çê bû bû. Vatîni parkirina me hinek wext girt. sebebê wê ji ev bû ku li ser hin vatîniyan ne dihat li hev kirin. Lê belê piştî çend civînan, di 13'ê meha sibatê de me Komita Karger vatîni di nav xwe de par kir.

* Piştî vê civîna me bi 3 rojan, civînek mezin bi navê Konferansa Stockholmê hate çêkirin. Em wek Federasyonê nehatîbin ezimandin. Lê belê em sê heval (serok, sekreter, kassor) wek guhdara di vê konferansê de hazir bûn. Roja piştî konferansê, yanî di 18'ê sibatê de Komita Karger civîya û birjar girt ku li ser vê konferansê vebavokekê bi sê zimana; Tirkî, Kurdî, Swêdî belav bike. Belavok piştî du rojan hate hazir kirin. Lê belav kirina wê gelekî wext girt. Ji ber ku di nav komitê de du heval li dij derdiketin. Ji bona ikna kirina van hevalan me çar civî çêkir, lê heval iqna nebûn û di dawîyê de li gor piraniyan deng ew belavok hate qebûkirin.

* Di Kongra Federasyonê de biryar hatibû girtin ku em ji Hukûmetê re ji parlamentoya re, ji Oswald Soderkuist re telgrafan binînin û ji wan daxwaz bikin ku ew mudaxeleya Tirkîyê ya zarokxana Kurdan protesto bikin û piştigirîya xwe bi gelê kurd re nîşan bidin. U ji şefê Sosyal buroya Tensta Ove Radberger re ji ji bo beyana wî sipasnamekê bişne û ji bo piştigirîya wî jê re sipas bike. Biryara Kongrê ya din ji ev bu ku em, li ser vî buyerî belavokekê

li gel belav bikin. Me van biryarên kongrê bê kêmasî hemû bi cih anî.

* Me di 6'ê Adarê de bi SIV re li Norrköping civînek çêkir. Komita Karger bi hemû endamên xwe ve di vê civîne de beşdar bûn. Piştî civîne û informasyona ku me da wan berpirsiyarên SIV diyar kirin ku ew ji vê ziyareta me gelek razî man.

* Di 17'ê meha Adarê de li Stockholmê meşek li dijî nijadperestiyê hate çêkirin, em ji wek Federasyonê tevî vê meşê bûn. Di vî meşê de bê komelekê hemû komelên endam di bin bandrola Federasyonê de meşîyan.

* Me di 23'ê Adarê de li Stockholmê li Asogymnasium Newroz bi hawakî girseyî piroz kir. Şeva Newrozê gelek baş derbas bû. Di şevê de li dora 1200 kesî beşdar bûn. û bê viya ji gelek kes, ji ber ku cî nema paş de vegiryan. Cardin me berî Newrozê afîşek derxist û di şeva Newrozê de ji belavok bi Kurdî belav kir. Bê komelekê, hemû komelên endam di şeva Newrozê de beşdar bûn.

* Em ji Federasyonê sê kes (serok, berpirsiyarê malî û sorkê komita çavder) di kursa ekonomî ya ku ji alî SIV de hati bû hazirkirin beşdar bûn. Di kursê de informasyona bîngehî li ser aboriya komelan hate dayin. Wek, defterê malî çawa tê girtin, çawa pêşkêşî kongrê dibe û ji bona alikariya xebatê û alikariya kovarê kîjan tişt hene ku mirov mecbûre ku bi cih bîne. û.h.w. Kurs li Stockholmê li Hotell Karelia du rojan ajot.

NAMÊN XWENDEVANAN

Hemû hevalên Redaksiyona
BERBANG'ê ra !

Hevalên hêja, ew du hejmarên Berbangê ku we ji min ra şandibû, min stand. Ji bo rêkirina Berbangê, ez bi dil û can ji we hemûyan ra spas dikim û silavên xwe yên birati, kurdayeti û şoreşvani bi rêdikim.

Ez tevi vê nama xwe ji Berbangê ra helbestek xwe dişînim. Eger wun layiq bibin û vê helbesta min di Berbangê da bîweşin, wê vi helbesta bibe serxweşi û silavnameyek ji bo malbata Seydayê Cigerxwin. Seydayê nemir di dilê me û hemû kurdan da diji û tucar bir nabe.

Ez bi dil û can ji we hemûyan ra carek din silavên xwe yên birati rê dikim, Newroza we ya 1985 an pirozdikim û serfiraziya we dixwazim.

Rîzê Gur
Rîza Çolpan

PEY MIRINA MAMOSTA
CIGERXIN'ra

"Ronahi li pey tari ye
tim roje li pey sev".

Va gotina yê te ye, SEYDA
Xewa kûrda tu rakev.

Tu namiri dilanda
Diji, diji şev û roj
Te milyon fidan danin
kurdistan.de bûne al.

Şev û roj mezîna dibin
Ji bo ku te ew av dan
Dilê te qe nemine
Dibin mina te şervan.

Mirina te mamoste
Em şewtandin, helandin
Gere li ser tırba te
Tipên zêr bin nîvisandin.

Carek din disa bêjim
Tu bir nabi tu caran
Çav şil û dilbirine
Ji bo te RIZÊ GURAN.

Heval û hogirên doza me yên giran!

Bi silavên germin em vê namê ji we ra rê dikim û hêvidarî ku wê name bigihije we û wun di demeke xweş da dijin û kar û barên xwe yên perweri bi cih tînin.

Beri çendeki me (Xortên kurd li bajarê Volgogradê - Stalingrad- Yekitiya Sovyet) ji Enstituya Kurdi li Parisê çend pirtûk, kovar, kaset, rojname û wêne girtin û em bi vê yekê pîr şabûn. Ji xêni vana, me du hejmarên Berbangê ji girt. Li bajarê Stalingradê nêzîki 25 xortên kurd ji Kurdistanê Rojava (Sûri) û Kurdistanê Başûr (Iraq) hene û me pîr dixwest, ku wun ji me ra şandina Berbangê dom bikin.

Em hêvidarî, ku wunê vê yekê bi cih binin û serê me ji ber va bînde.

Bi silavên şoreşvani

Xortên Kurd
li Bajarê Volgogradê
BAVÊ GULİSTAN

bona wan M.Emin Bozarslan Mem û Zina Ahmedê Xani û per tûka xwe "Elifbayê Kurdi" çap kîrîne. Eva kara karê mêrîniyê û camêriyê, xêrxweziyê, wela-tevîniyê û netewe evîniyê bû, lî welat lî nav agir û alavêda her kes cîlê't nake vi şuxli bîde ser xwe, bîqêdine, M.Emin Bozarslan eva kara da ser xwe bî dil û can anî seri, dilê heval, hogîrên xwe, rewşenbîr û zanyarên kurd şa kîr, kêfa wan xweş kîr. Jî zanyarên kurd yê ji Kurdîstanê der yek jî ezîm, ewî bî çap-kîrîna van herdu kîtêban ez du caran lî ser hev şa û kêfxweş kîrîm. Mîn hingê got : "Ay mêro, camêro, eferîm jî xîrêta tera, tu berxudar û serfiraz bî dî îş û karê xweda." Lî paşî çap-kîrîna van herdu kîtêban gelek sal derbas bûn. M.Emin Bozarslan mecbûrbû welatê xwe bîhêle, jî nav destê cenderme goveka tîrkên xûnxur derkeve, here welatê Evropayê. Nîha lî Swêdê -welatê bêteref- mêvanhîzda dîjî, destê xwe jî îş û karê xwe nekîşandîye, mîna berê kîtêb û pertokan dînvîse, çap dîke û dilê hevvelatên xwe, rewşenbîrên kurd û zanyarên kurd şa dîke. Lî nav van salanda ewî disa ez du caran şa kîrîm. Îcar cara pêşî ewî bî çap-kîrîna pertokên çîrokên kurdî û pertokên bo bîçûkan ez şa û kêfxweş kîrîm. Eva kara kareki gelek muhîme bo perewerde kîrîn, telîm û terbiyet kîrîna bîçûkên kurdan, her bî camerî û bî layqî deradar û mamostayê zîmanê daykê qedîr û qîmetê van pertokan dîzanîn û wê rojekê razîbûna xwe jî nîvîskarê wanra bînvîsîn. Lî vîra her çend ez bî xwe zîmanzan û filologîm, ez bî nîvîsar bî dil û can jî M.Emin Bozarslanra şîkîdarîya xwe dînvîsîm û jêra dîxwazîm sîlametî, cansaxî û ser-

fînyazî dî îş û karê wê xêdarda.

Lî nav van rojanda heval û hevkarê têkoşer û xîretkêş M. Emin Bozarslan berheviya xebata ya çap-kîrîna kovara "Jiyînê" jî mînra şandîye. Eva bû cara çar-ran, ku ewê ez dîlşa û kêfxweş kîrîm. Dî rîya destxîstîn, lêgerîn, vekolîn û çap-kîrîna vê kovarêda ewî gelek asegeh dane rakîrînê, rê û berga xwe fire kîrîne, ku kovara "Jin" vejîne. Derheqa wê xebatêda ewî lî celdê "Jiyînê"yê pêşî da nîvîsiyê û bî xatîrê çî ewî ev kovar vejîyandîye. Bî fikra mîn gelek karekî bî hêja, gîranbîha û lazîm ewî camerî kîrîye, hemû grani û asgeh dane alîkî, ew kovar ragîhandîye ber destê xwendkar û xwendevanên kurd, hemu kesên zîmanzan, tarîxnas, edebîyat nas û folklorîstê kurd û kesên kurdnas bî rehetî, hêsani dîkarîn wê xebatê bîxunîn, faydê û sûdmendîyê jê wergîrîn. Têda gelek pîrsên tarîxî, çandî, yê nîpeydabûn, teşkîlbûna kovara "Jiyînê", pîrsên komeleyên kurdî, jên xebatkarên wê, pîrsên rewşa neteweyê kurd lî destpêka sedsaliya XX da hatîne lêgerîn û vekolînê. Dî vê xebatêda M.Emin Bozarslan mijûlî van pîrsên jêrin bûye: I. Haydariya gîştî dî heqê kovara "Jin" da (rûyê 7-14), II. Îdiolöjîya kovara "Jin" (r. 16-22), III. Bergehên "Jinê"(r. 24-43), IV. Ronîkîrîna bûyerên mêjîn (r. 44-50), V. Bûyerên rojîn û cîvaki (r.62-65), VI. Xebata deyî û bêjeyî (r. 67-76), VII. Çîroka vejandîna kovara "Jinê" (r. 82-84), VIII. Nasandîna çapa nû (r. 86-88).

Jî rûyê 95 heta 177 ev derece bî zîmanê tîrkî hatîne çap-kîrînê. Lî nav rûyên 185-320 da M.E-

min Bozarslan wergerîna penc hêjmarên kovara "Jinê" çap-kîrîne, ewî madeyên kurdî yê erebî çap-kîrî wergerandîye ser latîniya kurdî. Madeyên tîrkî jî wergerandîye ser latîniya tîrkî. Bî vî cureyî hevalê meyî xoşevîst zehmetekî gelek grîkîrîye, kovara "Jiyînê" jî xwendevan û xwendekarên xwera dîye, kîlîta xwendîna wê dayê destê wan, hemû çar mîkanên fayde jê hîldanê jî tarîxnas, edebîyetnas, folklorîst û zîmanzanên kurdnasra xulîqandîye, usa kîrîye, ku ew karîbîn materiya-lê pêşî û seneta xwe jê hîlçînin, nîvîsarên zanyarî lî ser zîman, tarîx, edebîyet û folklorî kurdî bînvîsîn.

Em hîvidarîn û bî dil û can dîxwezîn, ku hevalê meyî dîlsoz û tekoşer lî nav van salanda hêjmarên mayî yê kovara "Jinê" bî xêr û sîlamet wergerîne û bî kûrtaberî lî babet wanda bîr û bawar û ramana xwe lî ser wan bînvîse û paşê dest pê bîke lî ser rojname "Kurdîstanê" (1898) bîxebîte, mîna kovara "Jinê" wê vejîne, nîvîsar û mîqalên wê yek bî yek jî nîvîsandîna erebî wergerîne ser nîvîsara kurdî nîha, yek bî yek wan jî hev derîne, bîşkîvîne, verîşîne, qedîr û qîmetê wê safî bîke, rabîgîhîne xwendevan, xwendekar û zanyarên kurd, dilê wan şad bîke. Ez nîzanîm, ezê heta wê rojê hebîm, bîninîm, lî ser xwe bîm, karîbîm wê bîxunîm, lê ez zanîm, ku M.Emin Bozarslan zana û hozenekî mezîne, pîsporekî çêye, şarezaye û pîrzanaye dî îş û karê xweda, Ewê wî karî bî serbestî bîqêdîne, mîyaser bîke, bînga lêgerîna tarîxa destpêkîrîna çap-kîrîna kovar û rojnamayên kurdî jî paşketî û paşrevên xwera dayîne.

DERWÊŞ EBDULLE

–Bo firişteyi mûsiqa–

Be rengi zerd û şeweyi dest û şimşali kıza, Derwêş
 Hezım kird besteyek bibiyê seraser huzn û matem
 Le simata bedim kird heykeli umreki hesretkêş,
 Weha diyare ke bextıt aşiyani bulbuli xem bê!..

Belê diyare, le naw qewmi besita qedri sîn'etkar
 Wekû eksi qemer waye le naw hewzêki lêxin da,
 Belam texti rûfah û taci hurmet mletê huşyar
 Be ustadê eda wek tu le naw şimşali kunkun da.

Seher bênête gıryan û qısa, şehri peri nexme!..
 Bırayi Derwêş! Ezanım bo maışet vël û awareyi,
 Be zehri nailacite le nakes wistini luqme,
 Be mirdınte ke guyi naşı exinkênê xıroşı ney!

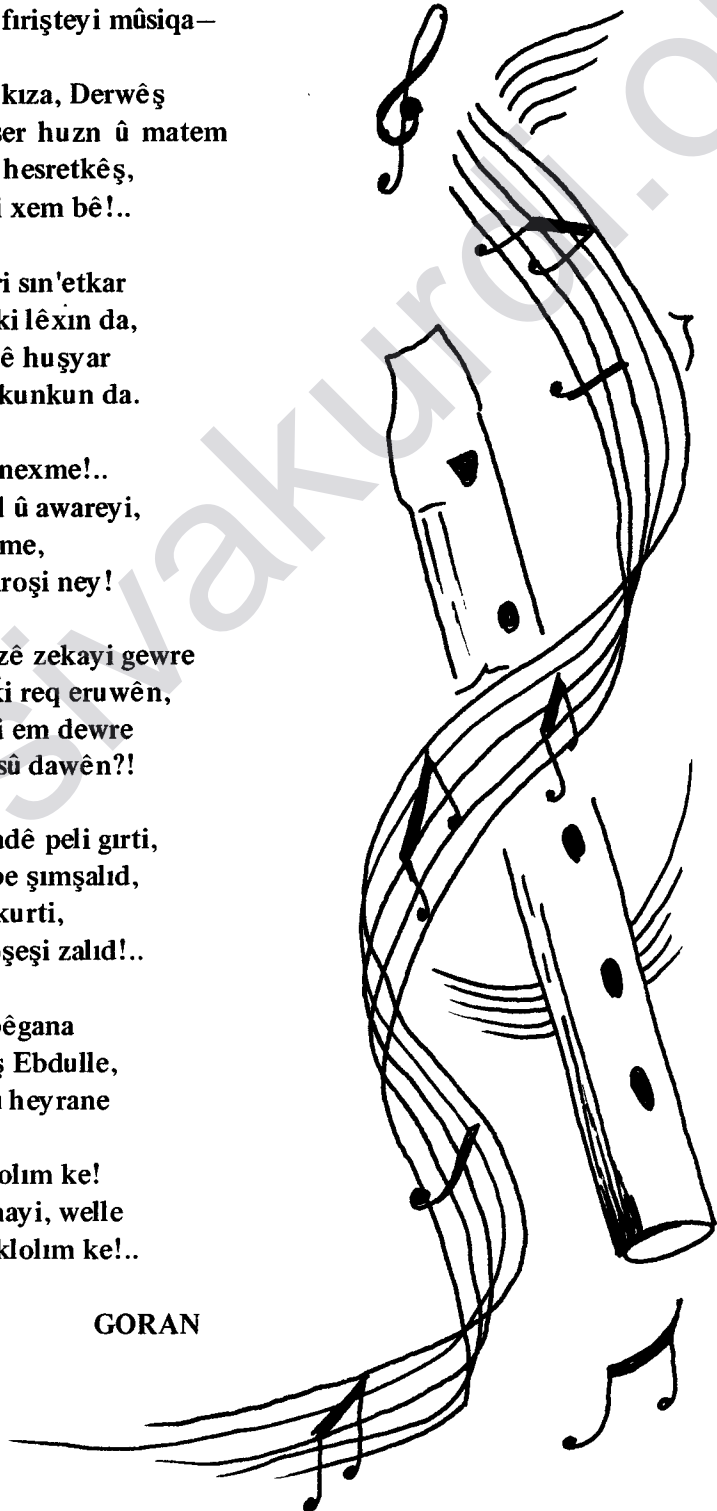
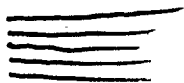
Belam çi bıkeyn le naw çawi reşi ba'zê zekayi gewre
 Wekû tawi guli dem - ba le ser berdêki req eruwên,
 Eger xılqet nesibi umri toyi mehkûmi em dewre
 Nekırdaye, xuwa alım, le kam erşit esû dawên?!

Ne herfi mektebêkıt xuwend, ne ustadê peli gırti,
 Sırf berzi zeka em sîn'eteyi fêr kird be şimşalid,
 Hemû weznêki gorani, le tûlani heta kurti,
 Be ser penceyi huner kirdıt be dılı koşêşi zalıd!..

Ewendem bist le mûsiqa xıroşı rohi bêgana
 Mizaci kurdewarım têkçûwe, Derwêş Ebdulle,
 Dexilıt bım desa bew lawuk û ay-ay û heyrane

Şepoli zewqi mulli pır derûni mat û çolım ke!
 Le Bithovın gelê ziyatır be rohum aşnayı, welle
 De, ey Derwêş, sıkalayek le gel rohi klolım ke!..

GORAN

HUNERMENDÊ HUNREWA-
YÊN WÎ YÊN WINDABÛYÎ Û
EDEBIYATA NEMIRÎ

DERWÊŞ EBDULLE

Jî kovara Al-Thakafa Al-Jadida
hejmara 20-Gulan 1980

Werger: COTYAR

Jî ditîna yekemindiyar bû, ku zîlamêki jî heftê salî buhuriye. Rûyê wî sipî, brûyên gur ku çavên wî yên kesk wînda dîkir. Diyar bû ku hêjar bû, kiraseki kevî û şalwareki kurdi yê diriyayî lî ber û kîleşekî pinekirî lî pê bû û lî ser şalwarê xwe qayîşekî çerm girêdabû...

Hêdi...hêdi dîçû û sêniyekî helawê lî ser milê wî bû. Bang û hawar dîkir "Helawa belaş! Helawa belaş...!" Ev muzikvanê bî nav û deng, bilûrvanê Şemşîlê DERWÊŞ EBDULLE bû. Derwêş Ebdulle lî bajarê Boka lî Kurdîstana Rojhilat (Kurdîstana Îran) jî dayîka xwe bûye. Paşî derbasî Kurdîstana rojava (Kurdîstana Iraq) bûye. Ew çax destpêka vê sedsalê bû. Derwêş Ebdulle xort bû. Wî pêncî salên dawîya jiyana xwe, bî gervaniyê lî gund û bajarên Kurdistanê û bî guhdarî û jîberkirîna melodî û mîqamên folkloriyên kurdi, bî hemû şûvan va derbas kir. Gelek karan kirîye. Wek gavan, cotyar, karker û carek dan gavan, cotyar... û her wîsa hatîye lî ser helawîrotîne ravestîyaye heta mîrîna xwe.

Derwêş Ebdulle, zanatrê muzikvanê Şemşîlê bû. Lê tu rojê bî bira xwe ne anî, ku bî zanîna xwe ya muzîkê bijî, yan hunera xwe bifroşî. Bî tenê bê çî, bê jin û mal, bî xîsm û xerîb bû. Hevalê wî yê bî tenê ku kêfa wî pê dîhat, Şemşîl melodiyên wî bûn. Ew bûn hemû daxwaz, bî û baweriyên xewnên wî.

Hewar dîkir, bî dengekî bilînd "Helawa belaş! Helawa belaş." "Şemşîl bî du fîlsê...". Derwêş Ebdulle hezdîkir, ku bî banga xwe bî kêmani yek guhdar -zarok yan mezîn- bîbine jî bo hunerên xwe. Wextê yekî gazi wî dîkir, dîhat, darek û parçên qumaşê kevî lî ser, datanî erdê wek kursîkî û bî kêf şemşîlê jî ber qeyîşa xwe dîkşand û dest bî "pêşkêşkirîna helawê" dîkir. Paşê çavê xwe dîniqtand û cegerên xwe tîjî hewa dîkir û nefes jî dîfînê dîkşîya heta muzîk radîwestîya. Dûlopên xwendanê jî anîya wî dîketîne ser rûyet wî û dî ser şemşîla wî ra dîkşîyan û dîketîne xwarê.

Derwêş Ebdulle, wek bî nav û dengtrîn muzîkerê Şemşîlê;

melodiyên kurdi yên goranî, kurmançî, soranî û bahdînanî dîhate naskirîn. Jî hemû heremên Kurdistanê gelek heyran, lawîk, ay-ay... mîqamên gavana dîzînbû.

Rojek jî rojên bîharê, dema nivro bû, lî bajarê Sulêmaniyê lî Kurdîstana Iraq, mîrovekî gelek bî rûmet bang lê kir: "Mam Derwêş... Bîde mîn sê parçên helawê."

Derwêş Ebdulle bî dilekî xweş û bî kena qebûlkirîne le nihêrî... Herwek ku dîzînbû çî dî dilê vî mîrovê baş da heye. Derwêş Ebdulle sê mîqam lêdan. Ev mîrov helbestvanê kurdi yê nemîr Ebdulle Goran bû.

Melodiyên Derwêş, tesîr lî ser GORAN kir, ku ew melodî bûne çîrokekî helbestvanî bî navê "Munecaet Lî Gel Derwêş Ebdulle".

Derwêş Ebdulle mîr û hemû hunerên xwe lî gel xwe bire qebrê. Qet dokûment jî hunerên wî yên muzîkê neman bo folklorî kurdi. Tenê çîrokekî helbestvanî jî şairê Kurd Goran ra maye.

SERHILDANA SÊX SEID

WÊ DI DILÊ ME DA TIM BIJÎ

Gelê kurd 60 salên dijwar, salên bî xwin, bî teda û êşkenceyan û bî serhildanan derbas kir. Ew ji bo mafên xwe yê netewî û demokratîk tîcar koletîya dijmin qebûl nekir. Berya serhildana Şêx Seid çawa gelê kurd gelek cara serî hilda, piştî Şêx Seid jî, jî Kurdistanê serhildan kê mî nebûn. Diroka Kurdistanê jî alî serhildanan va gelek dewlemende û serhildana Şêx Seid di diroka Kurdistanê da ciheki girîng digre.

Bê şik, di vi nivîsa kurd da mirov nikare serhilda na Şêx Seid şiroveke. Lê, bî kurtayi be jî, em dikarin agahdariyek pêk binin û biranina vê tevgerê di nava çend gotinan da bî cih bikin.

Wek ku tê zanin, di şerê cihanê ya yekem da dewleta Osmani bê taqet mabû û bî peymanîya Sykes Picot'ê (1916) Tîrkiye di nav împeryalistan da hate parvekirin. Di sala 1918'an da Înglîzan Kurdistanîya Iraqê, Fransîzan jî Kurdistanîya Sûriyê zift kir û Kurdistan bû çar perçe. Kurdistan hate ta lankirin, rewşa gelê kurd gelek xirab bû û hate şelandin. Di sa di vi demî da, sala 1917 an da Şoreşa Oktobê teqîya û gelên Rûsya'yê jî bin nîrê çar rîzgar bû. Dengê şoreşa Oktobê li hemû dinê belav bû û jî gelên bindest ra ronahiyekek peyda kir.

Di sala 1920 an da di navbera Osmaniyan û dewletên ku Tîrkiye zift kiribûn, peymanîya Sewr hate pêkanin. Di vê peymanê da li ser navê kurdan Şerîf Paşa beşdar bûbû û li gor peymanê gere Kurdistan tanek otonom saz bûya. Kemal Atatürk jî, di şerê diji împeryalistan da, li alîkariya kurdan digeriya. Ji bo kurdan bîkşîne aliyê xwe gelek soz û best da. Bî vi awayî kurd jî tevi vi şerî bûn û alîkariya tîkan kirin. Piştî ku Tîrkiye hate rîzgar kirin, di demê kurd da peymanîya Lozanê (1923) hate çêkirin. Di vê peymanê da, ew şertên peymanîya Sewrê hate avêtin û li ser mesela gelê kurd rabezrin çê nebû. Peymanîya Lozan'ê gelê kurd gelek ne rehet kir, lê gelek serokeşîr axa, mir û begên xayin jî Atatürk ra telgraf şandin û wi piroz dikirin!

Di sala 1924'an da bî hnek reformên şiklî tererek mezûn bî ser gelê kurd da hate ajotin. Bî zagonên şovenî, mafên gelê kurd yê netewî û demokratîk hate qedexekirin... Van buyeran Şêx Seid û welatperwerên kurd gelek ne rehet kir. Di nava demê kurd da, xebata Şêx Seid û hevalbendên wî li Kurdistanê şax da. Cara yekem li Darahênê sala 7.2.1925 an da şer destpê kir. Û serhildan jî bo mafê netewî û demokratîk bû. Ji ber vê yekê jî, di

demeki kurt da ev tevger xurt bû. Diyarbekir, Bingol (Çebaçqûr), Xarpêt (Eleziz) û heta dora Mûşê hate rîzgarkirin. Lê mîxabîn, ev tevger negîhişte hemû hêlên Kurdistanê û tevger bî tenê ma. Ji alîki va leşkerên tirk bî tanq û top û bî çekên teknik êriş dikir, ji aliyê dîm serokeşir, axa û mirên kurd yê n xwefiroş peyatiya kolonyalîstan dikir, imperyalîstan ji bî her hawê aqlmend û hevalbendên dewleta şovenîst bû. Gelek hêzên tirk yê n ku ji xwe ra digotin pêşverû, serhildana Şêx Seid listîkek imperyalîstan dititin û li rex dewleta xwinrij cihê xwe digirtin....Bî vi hawê çarmedorê serhilda

nê hatibû girtin û dan û standina tevgerê ji dinê hatibû birin. Û di sala 27.4.1925'an da serhildan hate hilweşandin. Şêx Seid bî antaxi û bêbextiya Qasimê Cibrani hate girtin.

Pîştî sê darvekirina Şêx Seid û hevalên wi, kurd bî mêrxasi heta sala 1928'an ji şer kîrîn û teslimê dijmin nebûn. Ji ew roj bî vir da, gelê kurd gelek carên dîm seri hilda û iro ji li du beşên Kurdistanê şer dîke. Me Şêx Seid, hevalên wi û hemû şehîdên Kurdistanê ji bir nekiriye û diroka Kurdistanê bî tekoşerên wek Şêx Seid serfiraze.

agahdari li ser civînên federasyonê

CIVÎNA BI ABF'RE

Di 28'ê meha Adarê de Serok û berpirsîyarê mali yê Federasyonê bî berpirsîyarê ABF yê herema Stockholmê re civinek li ser jîyan û meşandina komelan pêk anin. Di civînê de berpirsîyarek ji SIV ji beşdar bû.

Di civînê de nûnerên Federasyonê ji berpirsîyarê ABF daxwaz kirin, ku qursêkê ji komelên endamên Federasyonê re çê bikin. Armanca çêkirina vê qursê, komele çawa idare dibin, protokolên civînan çawan tînin girtin û di vi wari de çî berpirsîyari dîkeve ser kijan endamên komita karker û hwd. Pîştî axaftinên dîr û dirêj, bîyar hate girtin ku ABF li Stockholmê qursêkê pêk bîne û wê ji her komelekê du kes di vi qursê de beşdar bikin. Ours, wê du rojan bajo û mesrefên materyalan ji wê ji alî ABF de bê kirin. Ev yek wê bî komelan re bê axaftin û di dîr re ji roj, cih û saet bê diyar kirin.

Bî vê daxwaza me berpirsîyarê ABF û nûnerê SIV gelek kêfxweş bûn û gotin ku di vi wari de em hazîrîn ku hemû alîkariyê bî we re bikin.

CIVÎNA BI SIV'RE

SIV (Statens Invandrarverk) di 26 û 27'ê meha Adarê de li Hotell Karelia konferansê li ser aboriyê pêk ani. Li gel hin organizasyonên dîm, Federasyonê me ji bî sê (3) nûneran ve di vê konferansê de beşdar bû. Armanca konferansê, agahdariyên li ser aboriya komelan bû. Karên abori çawa dimeşe, defter çawa tê girtin û netîca van karên çawan pêşkêşî endam û kongrê dibe? Di vi wari de her komel pêwîste ku kijan belgeyan ji SIV re bişîne.

Konferans du rojan dom kir. Di konferansê de ji SIV 6 kes beşdar bûn. Her yek li ser hin meselan mijûl bûn û informasyon dan. Di van her du rojan de

li ser gelek gelşên rêxistinên û aboriyên wan hate sekinandin. Di vi beşî de nûnerên rêxistinên û hevalên me yek bî yek qala gelş û dijwariyên xwe yê n abori kîrîn; pêşniyar û daxwazên xwe pêşkêşî berpirsîyarên SIV'ê kirin.

Di konferansê de li ser kovarekên ku rêxistin derdixin ji bî dîr û dirêj hate axaftin. Di vi beşî de informasyonên teknîkî û yê n abori hate dayin. Wek, ji bo derxistina kovarekê ji alî tek nîkî de çî dîvê û ji bo ku karibe alîkariya maddî bigre dîvê kijan şertan bî cih bîne.

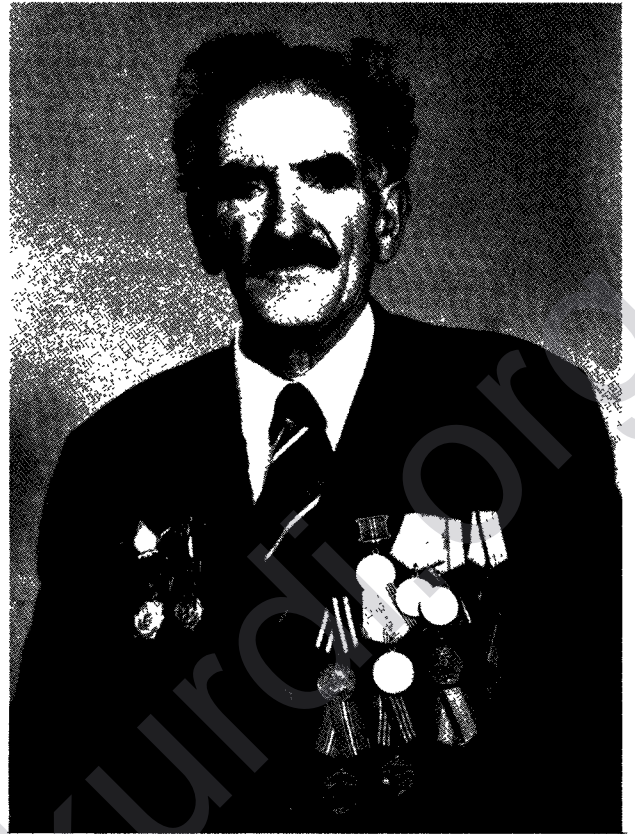
Konferans, him ji alî dan û stendin û naskirina bî rêxistinên dîm re û him ji ji alî informasyonên ku pêwîst bûn gelek baş bû. Bî vê konferansê me kêys di ku ditin û pêşneyarên Federasyonê xwe pêşkêşî SIV bikin û yê n rêxistinên dîm ji ji nêz ve guhdari bikin.

AGAHDARIYÊK SE GUHURANDINA
TELAFONA ÎNVANDRARVERKET

Numara Telefona Nû : 00 / 15 60 00

**dı şerê cihanê
yê duwemin da**

Mêrxaseki Kurd

Çawa tê zanin iro li hemû cihanê 40 saliya serketina hêzên pêşverû li dji Hitlervanên faşist tê piroz kirin. Dı vi şerê cihanê yi duwemin da 50 milyon mirov hate kuştin. Bı hezaran cih, wek dibistan, nexwaxane, mal, xani, cihên kar hatin xerab kirin. Bı hezaran kes seqet man.

Dı vi şerê mezin da, bı taybeti gelên Sovyet mêrxasike mezin nişan dan û faşist ji welatê xwe girtin avitin. Bı vi tehri hemû cihan ji xedara faşizmê xelas bû. Dı nav gelên Sovyet da, wusan ji leşkerên Kurd cih girtin û şer kirin. Lı jêr em serpêhatike şervaneki Kurd pêşkêşî xwendevanên xwe dikin.

BERBANG

Rûmştvanê gundê Çamuşli-yê (nehiya Arasê) Mecidê Keleş tevê şerê bona Xarkovê, Dinenpodzercinskê, Dobmasê Tulayê û Stalingradê bûye. Di-yare weki şerê bona Stalingradê nava serketina Şerê Welêt yê Mezin da ciki taybeti digre. Hitler gumana xwe danbû, ser wê yekê, weki Stalingradê hilde, pêşeniyê pire-pireke, baka wê zewt bike û ji aliyê çemê Volgayê da êrişî ser Moskoyê bike. Leşkerên Sovyetê wi şeri da bı mêrxasi berxweda û serketin. Pey vê yekê

ra Ordiya Sovyetê çar ali êriş kir. Dest bı firehi raqetandina leşkerên faşista bû ji erdê Sovyetê.

Tevgelên wi şerê gıran, Mecidê Keleş, bona wi şeri da awa gili dıke:

"Meha 8'tan sala 1942'an em ji Xarkovê hatin, weki alikariyê bîdın leşkerên me, ku Stalingradê da şer dikirin. Dıj-mın gelek xurt bû. Me bereberê tebiyê xwe qewin kirin. Taburên me yê wusan hebûn ku her yekê da 40-50 leşker ma-bûn. Wi çaxi qu mandariyê destur da, ku em çiqas dıkarın ber

xwe bîdın, hetani komekdariyê didine me.

Heta mena 9'an em xurt sekinin. Wi çaxi leşkerên peyayên berê hatne hewara me. Êdi me zanibû weki hêzên me zor bûne. Gazi me, serbazan kirin, gotin weki roja nozde meha 9'an da êriş bıkın. Hema wê rojê, sibê berbangê seeta 6'an me êrişkir.

Ez dı wi şeri da xedar bındar bûm. Ez bîrime nexwaxana Saratovê û rojêkê mın ji serrekê alaya me kaxizek stend. Ewi çavronahî dıda mın, ku

Stalingrad aza kırine û bıyar girtine bona nişana "Steyrka Sor" va mın rewakın. Şabûna mın bê hed û hesab bû. Ne axır leşkerên me dı wi şeri da serketine, lı ku mın ji şerkiriyeyê, xuna xwe rêtiye.

Bona mêrani û egitiya xwe, ew gelek nişanan va hatiye rewakirî. Pey şer ra heta roja irojin nişan, hurmetname û pêşkêşa dıstine. Çend roja pêşta nişana "50 Sal Nava Cergên Partiya Komnîstên Yekitiya Sovyet" dane wi. Derheqa Mêrxasiya wi da pirtûka zaneyê Kurd Xalıt Çeteov bı sernivisara "Tevge-

liya Kurdên Sovyetê Nava Şerê Welat Yê Mezin da" hatiye nivisarê.

Serhatiya jiyina Mecidê Keleş dewlemende. Ew niha 74 saliyê. Ew weke 60 salane ku dıxebite, weke 15 sala bûye serokê kolxozên Elegezê, Çamuşluyê bûye lînenhırvanê komnehıya, lı Sovyet gund wi wusan ji bı xurti şer kırıye lı dıji xıraban û casusan. Beri şer lı bajarê Lenıkanê, ew kirsên serbaziyê hin bûye û bı rutba serbaziyê çûye ber şer. Jı dewletê ew niha mafê kalbûnê dıstine, heta roja iroyin ji dıxebite, teknikê mal-

hebûna nehiya Aparanê yê avêye.

Yorisê kurê wi Ordiya Sovyetê da kar dıke, mina bavê, deynê xwe ber welêt bı rûspıtı dıqedine. Miraz xwendekarê Instutiya Erevanê ya Pedagogiyê ser navê X.Abovyane. Ser hevdu 52 nevi û neviçirkên wi hene. gava neviçirkên wi lı dorê berev dıbin, carina derheqa wan salên giran da gli dıke, rojê giran yê bı zehmet derbazbûyi bir tıne.

reva diya mın

Diya mın,
diya

du xûşk û sê birê mın.
Dı çarde saliya xwe da hatiye
revandınê,
dı banzde saliya xwe da bûye
jına mala.

Diya mın,
wê salê ji, giran bûye
çok daniye erdê
û cara pêşin ez hatıme dınê
bûme bıçûkê malê
bıçûkê malê
hezkeriyê malê.

Ne bı darê zorê
bı dilê xwe revıye
hızkerıye
hızkerıye tenê diya mın.
Bıriye-anıye gede lawkê xwe
dı dilê xwe da
diya mın tenê ya xwe kırıye

û qutiya dilê xwe

şevkê ji bavê mınra
vekırıye.

Xew neketıye çavê diya mın wê şevê
kela dilê wê avitiye bedena wê
sor bûye

hûr bûye

û giran bûye.

Kela dıla, huba dıla
qe xılas nebiye wê şevê
gırtıye-vekırıye çavên xwe heta sıbê.

Ev keçka

çavên xwe vekırıye teze lı dınê
dı çarde saliya xwe da

ji aliyê bavê mın da
tê revandınê.

Bavê mın
dengbêjê pêlên behra dilê
dilê diya mın

Û diya mın

çavêşıya bavê mın.

SAVCIYEK KURD LI SER KURDA DIAXIFE !..

Dî 21.5.1985'an da sawciyeki kurd hate Swêd û jî hukûmeta Swêd daxwaziya heqê rûniştandina siyasi kir. Ev cara yekeme ku sawciyeki kurd tê Swêd. Bî hatîna vi kurdê welatparêz, gelek zordari û êşkenceyên ku di mehkeman û girtigehan da li ser gelê kurd tê ajotin, aşkera bû.

Sawciyê kurd dî sala 1970 da li bajarê Stenbolê Fakulta Huqûqê qedandiye. Jî ber ku ew kurd û miroveki politik bûye, 2 sal karek nedanê. Paşî, bî alikariya hinek nas û dostên xwe yê brokeratik, li Kurdistanê dest bî karê sawciyê kiriye. Dî vi kari da li gelek ciya hatiye gerandin û jî ber ku di mehkeman da alikariya kurdan kiriye, tim dî bin çavan da bûye. Demek jî kar hatiye dîrkirin û salek jî di girtigehê da maye. Ev kurdê welatperwer niha li Swêd'e.

Sawciyê kurd, li ser rewşa gelê kurd û serpêhatiya xwe bî Dagens Nyheter'ê ra heypeyvinek çêkir. Dî şirovekirina sawciyê kurd da, cunta faşist tê rûreşkirin û li ser rewşa gelê kurd tê sekinandin. Sawciyê kurd, li 25.

5.1985 da li Dagens Nyheter da weha dibêje:

- Şandîna multeciye kurd jî Swêd xetereki mezine, lewra jîna wan dikeve talukeyek mezîn. Mîna bixwe jî dî vi wari da gelek ceza li kurda biriye. Hukûmeta tirk dibêje, ku kurdên jî welatên Ewropayê bêne zivîrandin em bî wan tiştêk nakin." Lê ew derewên mezîn dîkin! Lewra, yê ku paştîna tîne zivîrandin yan tîne girtin, yan tîne wundakirin, yan jî tîne kuştin. Ku ez wek sawciyek jî kuştin û na gelek kurdan ra şahid bûme. Eger kurdeki ber bî Tirkîyê bê zivîrandin, ew kurd wê xwe li mehkemeyên cuntayê da bîbine. Dî Tirkîyê da mirov nîkare bî bîje ez kurdîm, lewra evya sûceki girane. Li gor hukûmetên Tirk, eger miroveki kurdîtiya xwe bîbêje, ew xayîne, kurdayeti dîke û li parevekirina Tirkîyê digere!!! Ewçax jî mirovên wusa ra di navbeyna 5 û 8 salan ceza tê birin....

Sawciyê kurd, di şirovekirina xwe da, li ser rewşa Kurdistanê û tiştên ku wi di mehkeman di

Aerförsökande deliktare

Många kurder dödas

Av INGEMAR LÖFGREN

— Kurderna kan inte skickas tillbaka till Turkiet utan fara för sina liv. Jag vet, jag har själv dömt många av dem till långa fängelsestraff.

Den som säger detta är turkisk åklagare. Nu har han sölit politisk asyl i Sverige eftersom han själv är kurd.

Han kom till Arlanda på falskt pass för tre dagar sedan. Vi kan kalla honom B. Officiellt bor han på flyktinghotellet Stella i Malmö utanför Stockholm. Men eftersom han är rädd för represaller bor han hos vänter

Det är första gången en turkisk åklagare söker asyl i Sverige.

— Den turkiska repertoaren lugnt offentligt när det gäller att inget ska handla om kurder som kommer tillbaka, säger han till Dagens Nyheter. I själva verket kastas de i fängelse, försömmar eller dödas. Som åklagare vet jag var många av kurderna har blivit grevda.

— En kurd som skickas tillbaka till Turkiet hamnar i dödsstol. Om han säger att han är kurd, villket han måste eftersom det var just därför han sökte asyl i ett annat land, så säger en turkisk åklagare att han kämpar mot den turkiska statens orätt. Att han vill dela Turkiet. Därefter får han nio månader och åtta års fängelsestraff.

— Om däremot en turk söker

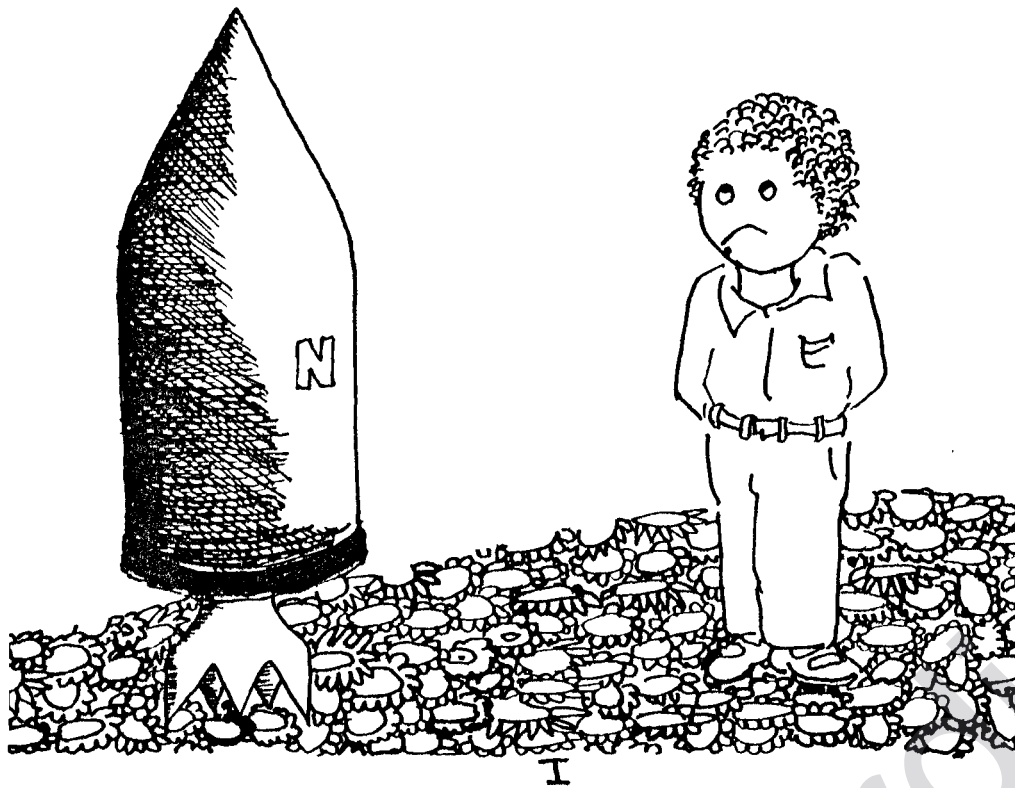
att han inte skulle rita jobb, för att han hjälper kurder.

B. tungodas flytte till Arlanda. Men där följde snart väst, med korta uppehåll av politiskhet då blev, enligt sin egen berättelse arbetslösa politiskt.

Slutligen gick han till de turkiska flygvärdet och bad att få arbete. Han blev förtad en åklagare i en militärutrustning i Ankara.

— I Ankara har de kontroll på gilt och alla B. har kunde de acceptera mig även om jag var surd.

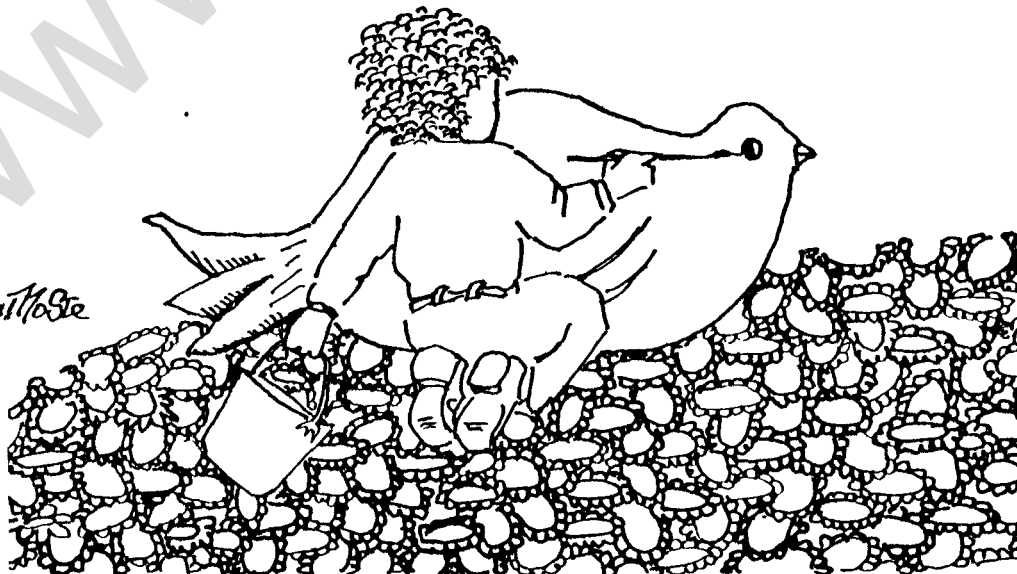
B. fortsatte att hjälpa turkiska soldater i det turkiska försvar och han hade därför till slut i fängelse sitt år. Under tiden startades nya processer mot honom för hans tidigare verksamhet. När han tillslut slipper passade han på att flytta till Sverige.

I

II

Matteo

III

ADRESS/NAVNIŞAN:

RISNELEDEN 55,NB

172 44 SUNDBYBERG/SWEDEN

MASSKORSBAND

